

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
- Волохова І.С.

« » 2019 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 7.03050801 «Фінанси і кредит»
з теми:
«МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ
МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ»

Виконавець:
Студентка ЦВФН
Капучак Н.В.

/підпис/

Науковий керівник:
К.е.н., доцент Луценко І.С.

/підпис/

ОДЕСА - 2019 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ.....	6
1.1. Місцеві податки і збори як складова частина податкової системи держави.....	6
1.2. Характеристика податків та зборів, що формують доходи місцевих бюджетів.....	13
1.3. Нормативно – правова основа функціонування місцевого оподаткування.....	22
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МІСЦЯ ТА РОЛІ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ У ВИКОНАННІ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ.....	29
2.1. Аналіз виконання дохідної частини місцевих бюджетів за період 2014-2018 рр.....	29
2.2. Оцінка бюджетоутворюючої ролі місцевих податків та зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів України.....	38
2.3. Динаміка та структура місцевих податків та зборів міста Одеса.....	43
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РОЛІ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ У ФОРМУВАННІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ.....	48
3.1. Місцеві податки в зарубіжних країнах: досвід та напрями застосування в Україні.....	48
3.2. Основні напрями удосконалення системи місцевих податків і зборів в Україні.....	56
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	70

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. У сучасних умовах реформування економіки та соціальної сфери особливого значення набувають місцеві податки і збори як фінансова основа забезпечення розвитку територіальних громад. На місцеве оподаткування покладається вирішення основних завдань органів місцевого самоврядування шляхом формування фінансових ресурсів для задоволення локальних потреб. Актуалізуються питання місцевих податків і зборів у зв'язку з проголошенням вектору на децентралізацію влади, що передбачає зміцнення фінансової бази органів місцевого самоврядування значною мірою через підвищення ролі місцевих податків і зборів. Останнім часом активного обговорення набувають питання, які стосуються місцевого оподаткування та напрямів вдосконалення даної сфери у контексті податкової реформи. Пояснюється даний факт досить просто: місцеві податки та збори виступають важливою складовою системи становлять основу фінансової бази органів місцевого самоврядування, тобто можна сказати, що саме місцеві податки та збори виступають як підґрунтя фінансової незалежності органів місцевого самоврядування. При цьому розмір місцевих податків та зборів безпосередньо характеризує рівень фінансової автономії місцевих органів влади. також помітним фактом на сьогодні є проблема нестачі фінансових ресурсів в органах місцевого самоврядування та нестабільність їхніх дохідних джерел останнім часом набула загальнодержавного значення.

Теоретичні та практичні аспекти місцевого оподаткування висвітлено в наукових працях багатьох дослідників, таких як: М.П. Боровик, І.С. Волохова, Л.М. Демиденко, О.І. Луніна, О.П. Кириленко, М.І. Карлін, В.В. Письменний, І.О. Цимбалюк та ін. Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на те що у фінансовій науковій літературі представлений широкий спектр результатів досліджень із місцевого оподаткування, існує низка невирішених проблем у цій сфері. Наявна диференціація соціально-економічного розвитку регіонів, окрім іншого, зумовлена неоднозначною

роллю місцевих податків і зборів у формуванні податкових надходжень місцевих бюджетів.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретичних знань щодо визначення ролі місцевих податків та зборів в процесі формування доходів місцевих бюджетів та визначення шляхів їх збільшення за рахунок місцевих податків та зборів.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких завдань теоретичного та прикладного характеру:

- визначити місцеві податки і збори як складову частину податкової системи держави;
- дати характеристику податків та зборів, що формують доходи місцевих бюджетів;
- розглянути нормативно – правову основа функціонування місцевого оподаткування;
- провести аналіз виконання дохідної частини місцевих бюджетів за період 2014-2018 рр.;
- оцінити бюджетоутворюючу роль місцевих податків та зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів України;
- здійснити моніторинг динаміки та структури місцевих податків та зборів міста Одеса;
- дослідити світовий досвід застосування місцевих податків та напрямки його застосування в Україні;
- розробити основні напрямки удосконалення системи місцевих податків і зборів в Україні.

Об’єктом кваліфікаційної роботи є процес формування доходів місцевих бюджетів України за рахунок місцевих податків та зборів, його оптимізація та резерви зростання.

Предметом кваліфікаційної роботи є економічні відносини між фізичними та юридичними особами і фіскальними органами, що виникають у

процесі формування доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків та зборів.

Методи дослідження. Теоретико-методологічна основа дослідження базується на діалектичному методі наукового пізнання, системному підході до вивчення процесів формування місцевих бюджетів. Випускна робота виконана з використанням як загальнонаукових, так і спеціальних методів та прийомів, зокрема: теоретичного узагальнення, наукової абстракції, методів індукції та дедукції, історичного методу; методів аналізу і синтезу, статистичних прийомів групування, динамічних порівнянь, графічного зображення; методів економіко-математичного моделювання, спостереження та формалізації – для окреслення перспектив формування і оптимізації місцевих податків .

Інформаційну базу кваліфікаційної роботи становлять статистичні дані Державної фіскальної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Державної служби статистики України, Державної казначейської служби України, положення, нормативно-правові акти національного та зарубіжного законодавства з питань податкового регулювання, періодичні видання, наукові збірники, матеріали науково-практичних конференцій, монографії та друковані праці українських і зарубіжних учених.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в кваліфікаційній роботі положення, узагальнення, висновки та пропозиції мають як загальнотеоретичне, так і прикладне значення. Розроблені в кваліфікаційній роботі положення можуть бути впроваджені та використані органами центральної влади при вирішенні проблем удосконалення системи місцевих податків і зборів.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок друкованого тексту, містить 15 таблиць, 10 рисунків. Список використаних джерел нараховує 40 найменувань та займає 4 сторінки.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження сформулюємо наступні висновки:

1) У результаті розкриття сутності поняття місцевих податків і зборів, найбільш повним було обрано наступне: «Місцеві податки і збори – це обов’язкові платежі юридичних та фізичних осіб до місцевих бюджетів, які встановлюються відповідно до закону органами місцевого самоврядування. Їх особливістю є те, що їх регулювання здійснюється як на місцевому так і на державному рівні». Місцеві податки і збори встановлюються Верховною Радою України та вводяться в дію місцевими радами, що діють на території відповідних територіальних громад.

2) Місцеві податки і збори виконують три основні функції – фінансову, контрольну та регулюючу. Фінансова функція місцевих податків і зборів полягає в забезпеченні необхідних умов для створення матеріальної бази місцевого самоврядування. Щодо контрольної функції, то за допомогою місцевих податків і зборів держава здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю, джерелами доходів та витрат їх платників. Регулююча функція місцевих податків і зборів полягає в їх здатності впливати на різні види діяльності загалом та безпосередньо на діяльність платників податків і зборів.

3) Перелік місцевих податків і зборів міститься в статті 10 Податкового кодексу України. Відповідно до нього до місцевих податків належать: податок на майно; єдиний податок. Податок на майно складається з: податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; транспортного податку; плати за землю. До місцевих зборів належать: збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір.

4) Дослідження показало, що податки та збори мають суттєвий вплив на формування місцевих бюджетів. За 2014 -2018 рр. простежується поступове зростання місцевих податків і зборів з 8,1 млрд. грн. до 61,026 млрд. грн. Загалом податкові надходження зросли з 75,3 до 232,533 млрд. грн. Особливо

велику роль відіграє частка місцевих податків і зборів у забезпеченні фінансової автономії місцевих бюджетів. Якщо за рахунок власних податкових джерел місцеві органи влади могли фінансувати 60 – 80% своїх потреб, тоді їх залежність від рішень вищих органів влади стосовно дохідної частини місцевих бюджетів буде мінімальною. Це приведе до зростання рівня політичної незалежності та фінансового забезпечення місцевого самоврядування, сприятиме економічному зростанню держави. Оцінемо бюджетоутворюючу роль місцевих податків та зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів України у наступному параграфі кваліфікаційної роботи.

5) На збільшення питомої ваги місцевих податків і зборів у доходах місцевих бюджетів вплинули прийняті протягом 2014–2015 рр. зміни до бюджетного та податкового законодавства, що визначили нову модель фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування, в контексті якої сформовано основні засади реформування бюджетно-податкової децентралізації. Отже, протягом останніх років зміни податкового та бюджетного законодавства в напрямі збільшення обсягів доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків та зборів були проведені з використанням таких методів, як ліквідація неефективних податків і введення нових; розширення об'єктів оподаткування; зміна податкових ставок; розширення кола платників податків; перегруповання податків (переведення загальнодержавних податків (єдиного податку та плати за землю)) на місцевий рівень. В роботі досліджено, що упродовж 2015-2018 рр. спостерігалось абсолютне домінування єдиного податку як складової системи місцевого оподаткування в Україні. Питома вага єдиного податку в 2015 році склала 40,64% і зросла до 48,44% в 2018 році. При цьому фіскальна вага єдиного податку тільки зростала. Заміна податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, комплексним податком на майно в 2015 р. докорінно змінила структуру надходжень місцевих податків і зборів. Саме цей чинник вирішальний, оскільки динаміка абсолютних і відносних показників надходження єдиного податку не зазнали суттєвих змін. Єдиний податок

використовувався підприємцями для зменшення навантаження на фонд оплати праці та оптимізації оподаткування через дроблення бізнесу. Єдиний податок займає найсуттєвіше місце у структурі надходжень від місцевих податків та зборів до місцевих бюджетів.

6) Протягом 2015–2016 рр. в загальному фонді бюджету м. Одеси відбулося зростання питомої ваги місцевих податків та зборів з 29,66% до 33,83%. Тобто по бюджету міста Одеси спостерігалось в окреслені роки таке ж зростання фіскальної ролі місцевих податків та зборів, як і по Україні в цілому. Протягом 2016- 2017 рр. в загальному фонді бюджету міста Одеси відбулося скорочення питомої ваги місцевих податків та зборів з 33,83% до 30,4%. Тобто, по бюджету м. Одеси спостерігалось в окреслені роки скорочення фіскальної ролі місцевих податків та зборів. Із 2015 р. частка місцевих податків та зборів через надходження єдиного податку та зарахування плати за землю до складу податку на майно суттєво збільшилася – до 33,83% загального фонду бюджету міста. Отже, частка місцевих податків та зборів як у місцевих бюджетах України, так і в бюджеті міста Одеси поступово збільшується. Це дає можливість системі місцевого оподаткування, що вже діє, істотно впливати на формування доходів місцевих бюджетів. Проведений аналіз надходжень місцевих податків та зборів до місцевих бюджетів України та бюджету м. Одеси засвідчив суттєве зростання з 2015 р. їх власної доходної бази. Розширення переліку місцевих податків та зборів було здійснене без відповідного збільшення податкових повноважень органів місцевого самоврядування. Також держава поступово зменшує обсяг фінансових ресурсів на виконання органами місцевого самоврядування делегованих повноважень. Це вимагає від останніх витратити частину власних коштів на їх виконання.

7) З метою розробки напрямів щодо удосконалення формування місцевих бюджетів в Україні виконано розгляд та узагальнено досвід зарубіжних країн. Ґрунтуючись на ньому, можна запропонувати такі дії щодо реформування інституту місцевих податків і зборів в Україні:

- під час проведення бюджетної політики держава повинна оптимально поєднувати інтереси суспільства, окремих територій, підприємств і громадян;

- посилити вплив місцевих податків і зборів у частині формування дохідної бази місцевих бюджетів;

- дозволити регулювати органам місцевої влади ставки місцевих податків і зборів;

- під час формування доходної бази місцевих бюджетів маємо врахувати в Україні досвід зарубіжних країн: у більшості з них податки на нерухомість надходять у місцеві бюджети і мають високу питому вагу у їх формуванні.

8) Узагальнюючи вищезазначене для удосконалення місцевого оподаткування нами пропонується :

- На законодавчому рівні в частині майнового податку закріпити податок на розкіш. Визначено основні об'єкти оподаткування податку на розкіш, до яких на наше переконання, необхідно віднести: легкові автомобілі, середньоринкова вартість яких становить понад 1,1 млн грн; мотоцикли середньоринкова вартість яких становить понад 500 ти. грн; судна (яхти та інші плавучі засоби для дозвілля або спорту, зазначені в товарній позиції 8903 згідно з УКТ ЗЕД), зареєстровані в Державному судновому реєстрі України чи Судновій книзі України, оснащені стаціонарним або підвісним двигуном (двигунами) потужністю понад 55 кВт; літаки і вертольоти, зареєстровані у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України; вироби з дорогоцінних металів, люксові годинники та предмети антикваріату і мистецтва, вартість яких перевищує 25 мінімальних заробітних плат; квартири, площа яких перевищує 200 квадратних метрів; дачний чи садовий будинок, котедж або житловий будинок садибного типу, загальна площа якого перевищує 350 кв.

- У частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, зменшити податкову пільгу та закріпити таку пільгу не за власниками (співвласниками) об'єктів оподаткування, а за самим об'єктом. Такі реформування, на наше переконання, значно підвищать фіскальну значущість податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

– У частині транспортного податку змінити структуру податку, щоб уникнути подвійного оподаткування, виключити норми щодо реєстрації та першої купівлі авто з Закону України «Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування під час першої реєстрації». Змінити елементи податку, зокрема, в частині транспортного податку виділити три його підвиди: податок на купівлю незареєстрованого транспортного засобу, податок із власників транспортних засобів та плату за реєстрацію транспортного засобу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції Кодексу від 01.03.2019, підстава - 2628-VIII // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI в редакції Кодексу від 11.01.2019, підстава - 2646-VIII // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2456-17>

3. Барчишик М. Податки як інструмент формування доходів місцевих бюджетів /М. Барчишик [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/10267/1/%D0%91%D0%B0%D1%80%D1%87%D0%B8%D1%88%D0%B0%D0%BA.pdf>

4. Волохова І. С Місцеві податки та збори в доходах місцевих бюджетів України: наслідки проведених реформ / І. С. Волохова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2017. - № 23. - Ч.2. – С. 51 - 54.

5. Матвеева, Т. О. Особливості фінансово-правового регулювання місцевих податків і зборів / Т. О. Матвеева, І. Г. Козинець // Проблеми захисту прав та свобод людини і громадянина : тези доповідей IV Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених і студентів (м. Чернігів, 17-18 травня 2017 р.). – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – С. 170-174.

6. Владимиров К. М. Місцеві фінанси : навчальний посібник / К. М. Владимиров, Н. Г. Чуйко, О. Ф. Рогальський. – Херсон: ОЛДІ-плюс, 2016. - 351 с.

7. Закон України від «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 в редакції Закону від 01.05.2019, підстава - 2189-VIII// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/280/97-%D0%B2%D1%80>

8. Фінансове право: підручник / М. П. Кучерявенко, Д. О. Білінський, Ф59 О. О. Дмитрик та ін.; за ред. д-ра юрид. наук, проф. М. П. Кучерявенка. - Х.; Право, 2014. - 400 с.

9. Ославський М. Правовий аналіз системи місцевих податків і зборів в Україні/ М. Ославський // Юридична Україна. – 2016. – № 6. – С. 48-51.

10. Каспрук А.Ю. Доходи місцевих бюджетів: проблеми забезпечення та резерви збільшення / А.Ю. Каспрук // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». – 2015. – Вип. 9(2). – С. 60–70.

11. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР в тлумаченні від 21.02.2019, підстава - 2680-VIII // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

12. Туристичний збір – 2019: зміни у порядку оподаткування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.medoc.ua/uk/blog/turistichnij-zbir-2019-zmini-u-porjadku-opodatkuvannja>

13. Земельний податок-2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/ua/2018/03/14/32772451/>

14. Плата за землю – 2019: нарахування і сплата [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buh-ua.com.ua/uk/doc/53881/plata-za-zemlju-2019-narahuvannja-splata>

15. Єдиний податок у 2019 році в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://maanim.com.ua/indexes/142785-yedinij-podatok-2019>

16. Вікторчук М.В. Адміністративно-правове регулювання місцевих податків і зборів в Україні в умовах євроінтеграції: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / М.В. Вікторчук; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків, 2016. - 216 с.

17. Бак Н.А. Місцеве оподаткування в Україні: стан і перспективи посилення дієвості /Н.А. Бак// Економіка: Реалії часу. – №1(29). – Одеса, 2017. – с. 12-26.

18. Борзенкова О.Д. Роль місцевих податків і зборів в формуванні місцевих бюджетів України / О. Д. Борзенкова // Економіка: реалії часу. - 2015. - № 5. - С. 18-23.
19. Кульчицький М.І. Тенденції та проблеми формування доходів місцевих бюджетів в Україні /М.І.Кульчицький, Л.Е. Лазовська// Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2017. – Випуск 3. – С. 296-301.
20. Овчинникова А.В. Місцеве оподаткування в Україні: еволюція та перспективи його розвитку /А.В. Овчинникова//Економікаісуспільство. – 2018. – №8. – С. 634 -639.
21. Станкус Т. Місцеві податки і збори / Т. Станкус, Ю. Крот. — Х. : Фактор, 2017. — 80 с.
22. Думчиков М.О.Адміністративно-правові засади реформування системи загальнодержавних та місцевих податків і зборів в Україні [Текст]: дисертація ... канд. юрид. наук, спец.: 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / М.О. Думчиков; наук. кер. А.М. Куліш. - Суми: СумДУ, 2018. - 221 с.
23. Волощук Р.Є. Місцеві податки і збори та їхня роль у формуванні податкових надходжень місцевих бюджетів в Україні: регіональний аспект/Р.Є.Волощук //Економіка і суспільство. – 2018. – №8. – С.19 -24.
24. Міністерство фінансів України / Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.minfin.gov.ua>
25. Ціна держави / Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cost.ua/budget/revenue/>
26. Державна казначейська служба України / Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2018-rik>
27. Стан виконання, показники бюджету /Департамент фінансів одеської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gfu.odessa.gov.ua/pokazniki-byudzhetu/>

28. Податки і збори: сучасні тенденції та перспективи / Вдовиченко А. М., Козоріз Л. О., Паскалова А. Г., Пірникоза П. В., Серебрянський Д. М., Сибірянська Ю. В., Стадник М. В.; [за заг. ред. В. М. Мазярчука]. – Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. – 392 с.
29. Конєва І.І. Формування та використання місцевих бюджетів України в умовах децентралізації / І.І. Конєва // Економіка та суспільство, 2018. – №16. – С.92 -98.
30. Семенець А.О. Обґрунтування теоретичних підходів до формування податкової системи країни /А.О. Семенець// Економіка та суспільство, 2017. – №2. – С.52 -58.
31. Андрущенко В.Л. Податкова система : [навч. посіб.] / За заг. ред. В.Л. Андрущенка. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 416 с.
32. Товкун Л.В. Місцеві податки та збори як складові податкової системи України: їх особливості та розвиток /Л.В. Товкун // особливості та розвиток / Державне будівництво та місцеве самоврядування. - 2015. - Вип. 29. - С. 85-96.
33. Письменний В. В. Місцеве оподаткування в умовах реформування податкової системи України : монографія – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр, «Економічна думка», 2014. – 196 с.
34. Наumenко А.М. Напрями підвищення дохідності місцевих бюджетів / А.М. Наumenко// Держава та регіони. – 2015. – №5. – С. 127-133.
35. Дем'янчук О. І. Плата за землю як важливе джерело доходів місцевих бюджетів України та недоліки його застосування / О. І. Дем'янчук, Б. М. Струмінська // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Економіка : зб. наук. пр. – Острог. – 2013. – Вип. 24. – С. 114-117.
36. Бондарук Т. Г. Зарубіжний досвід використання місцевих податків / Т. Г. Бондарук // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. пр. – К. – 2017. – Вип. 5(84). – С. 42-46.

37. Опарін В. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти) : [монографія] / В.М. Опарін. – К. : КНЕУ, 2015. – 240 с.
38. Тарасюк М., Руденко І. Місцеві податки та збори в контексті реформування оподаткування в Україні / М. Тарасюк, І. Руденко // Вісник КНТЕУ. – 2015. – № 6. – С. 92–103.
39. Соколовська А.М. Податкова політика в Україні в контексті тенденцій реформування оподаткування у країнах ЄС / А.М. Соколовська, Т.В. Кошук // Фінанси України. – 2016. – № 1. – С. 94–115.
40. Бартчук Ю.А. Шляхи реформування системи місцевого оподаткування в Україні / Ю.А. Бартчук // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки і психології. – 2015. – № 1. – С. 82–84.
41. Дем'янчук О.І. Фіскальний потенціал місцевих бюджетів України / О.І. Дем'янчук // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2014. – № 4(55). – С. 121–128.
42. Гостєва О.Ю. Місцеві податки в зарубіжних країнах: досвід та напрями застосування в Україні / О.Ю. Гостєва // Економіка та право. - 2016. - № 3. - С. 134-139.
43. Калустян Я.В. Оцінка систем місцевого оподаткування зарубіжних країн // Я.В. Калустян // Інноваційна економіка. — 2015. — № 11. — С. 200—205.
44. Кублікова Т. Б. Система казначейства: управління фінансовими ресурсами: монографія / Т. Б.Кублікова, Е. І. Курганська. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 323 с.
45. Кублікова Т. Б. Управління інноваціями: теорія та практика: навчальний посібник / Т. Б. Кублікова. – Одеса: Астропринт, 2014. – 236 с.
46. Кублікова Т.Б. Прямі іноземні інвестиції: стратегія розвитку України: монографія / Т.Б. Кублікова, О.: Атлант, 2012. – 280 с.
47. Івашко О.А. Проблеми та напрями вдосконалення податкової політики України / О.А. Івашко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Економіка. — 2011. — Вип. 16. — С. 38—42.
48. Старецька Л.І. Місцеве самоврядування: оглядовий курс : [навч.

прогр. для прац. місц. самоврядування ; книга 3] / Л.І. Старецька. — К., 2012. — 88 с.

49. Податкові системи зарубіжних держав : навч. посібник / В.Л. Андрущенко, З.С. Варналій, І.А. Прокопенко, Т.В. Тучак. — К. : Кондор-Видавництво, 2016. — 222 с.

50. Поляк А.В. Досвід місцевого оподаткування Німеччини та його використання в процесі реформування податкової системи України / А.В. Поляк // Вісник Запорізького національного університету. — 2016. — № 4(1). — С. 188—194.

51. Думчиков М. О. Основні недоліки системи місцевих податків та зборів України та концептуальні підходи до їх вирішення/ О.О. Думчиков // Науковий вісник Херсонського державного університету. — 2017. — № 6. — Т. 2. — С. 66—70.

52. Данилишин В.І. Транспортний податок: зарубіжний досвід та українські реалії /В.І.Данилишин // Глобальні та національні проблеми економіки. — 2017. — № 3. — С. 38-43.

53. Бобошко Л. І. Транспортний податок в Україні: стан та перспективи/ Л.І. Бобошко// Збірник наукових праць Університету Державної фіскальної служби України. — 2017. — № 1. — С. 25—36.

54. Бортнік Н.В. Зарубіжна практика місцевого оподаткування/ Н.В.Бортнік// Науковий вісник Ужгородського національного університету. — 2016. — № 8 (1). — С. 15—17.